

Denkbeweging

'Beweging' -een beter VU-breed thema valt nauwelijks te bedenken. Waar of wat op de campus beweegt er nu niet? Ook in onze faculteit wordt de student na binnenkomst al meteen in de eerste colleges geconfronteerd met de controverse tussen de twee oude Griekse filosofen Parmenides en Heraclitus: Wat er is, beweegt dat of juist niet?

Wij kiezen nu al gauw Heraclitus' partij. Natuurlijk, alles is voortdurend in beweging, *panta rei*. Maar het is voor een filosoof even vanzelfsprekend om ook de andere kant te laten zien. Wetenschapsbeoefening staat of valt met het vaststellen van feiten, met het opstellen van wetten en het bevestigen van hypothesen. Al dat denken, zoeken naar inzicht, wil bevestiging 'dat het inderdaad zo is'. En bouwt om die wetenschappen instituten die staan als een huis. (Zelfs het provisorium is er nog steeds.) Een punt voor Parmenides. Kortom, beweging is ook in de faculteit de wijsbegeerte een 'belangrijk thema', om niet te zeggen: 'gefundenes Fressen'.

Natuurlijk gaat het niet alleen om beweging in de abstracte, ontologische zin. Laatst las ik in *Beweging* een beschouwing over een even interessant als uitvoerig boek, *De beleveniseconomie* van Joseph Pine en James Gilmore, een cultuurfilosofische studie. De rust van er gewoonweg te zijn, is ver te zoeken, de koortsachtige afwisseling van belevenissen houdt de hedendaagse mens gaande en jaagt wereldwijd ook de economie aan. 'Het besef dat belevenissen een apart economisch product vormen is de sleutel tot toekomstige, economische groei.' Het paradoxale in die sociale ontwikkeling is dat al die activiteiten, geconcentreerd op het organiseren van belevenissen -pretparken, survivalreizen, chatboxen, glossy lifestyle magazines, eetcultuur voor de fijnproever enzovoorts- zich richten op een afnemer die zelf geestelijk steeds minder in beweging hoeft te komen. Ook de beleveniseconomie schept zijn mensentypes en het lijkt haast onmogelijk aan de dialectiek van beheersen of ondergaan van de belevenissen te ontkomen. Onthaasting of onthechting?

Over dialectiek gesproken: de voor filosofen onontbeerlijke 'denkbeweging' mag in deze overweging natuurlijk niet onopgemerkt blijven. Maar als het goed is, stuwde en stuwt de denkbeweging mijn zinnen voort. Zodat ik nu kan concluderen dat de filosofische aan-

pak van het thema 'beweging' op zijn minst drie invalshoeken heeft: de ontologische, de sociaal-cultuurfilosofische en de logische. Wat is beweging eigenlijk? Wat beweegt de samenleving en de cultuur? En wat is de beweging die mijn denken een redelijk verloop geeft?

Tenslotte wil ik u, alumnus, niet onkundig laten van de meest recente bewegingen binnen de faculteit, die straks weer anders georganiseerd zal zijn dan toen u 'erin stapte'. Ik refereer hiermee aan de herziening van de opleiding conform de bachelor/masterstructuur. Een verandering, ingegeven door de Europese eenwording, die dus niet alleen de Faculteit der Wijsbegeerte, maar alle universiteiten bezighoudt. De VU heeft haar faculteiten richtlijnen verstrekt voor de reorganisatie. De uniforme jaarindeling in twee semesters van elk twee perioden van acht en een van vier weken is daarbij al de eerste hobbel die moet worden genomen. Sommigen zeggen dat deze verandering alleen maar de 'wiederkehr des Gleichen' is: gewoon weer de terugkeer van het kandidaats. Maar een driejarige bachelor en een één- of tweejarige master brengt toch ook weer nieuwe kan-

Geïnteresseerden in misdaad bij VU aan juiste adres, zie pagina 49